

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.210/2014/6. szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Bihari István Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Tóth Erzsébet jogtanácsos által képviselt alperes ellen választottbírószági ítélet érvénytelenítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 7.G.41.461/2013/15. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 18. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 41.275 (negyvenegyezer-kettőszázhetvenöt) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2008. október 22-én keretszerződést kötött az alperessel tőzsdei és tőzsdén kívüli azonnali és származtatott, valamint strukturált betéti ügyletek kötésére és egyéb befektetési szolgáltatások nyújtására. A keretszerződés 1.4. pontjában megállapodtak abban, hogy a felperes meghatározott ügyletek tekintetében eseti megbízást telefonon is adhat. Ilyen ügyletnek minősítették az azonnali és határidős ügyleteket, valamint az opciós ügyleteket, amelyekre vonatkozó eseti megbízást és eseti szerződést az alperes köteles volt nyilvántartásba venni, az eseti megbízásra vonatkozó telefonbeszélgetéseket pedig rögzíteni.

A felperes az alperes függő ügynökeként tevékenykedő I. Kft-vel, annak alkalmazottjával, L.Z.-nal állt közvetlen kapcsolatban. A felperes a 2008 októberében megkötött szerződés alapján adott folyamatosan megbízásokat - L.Z.-on keresztül - az alperesnek. A felperes éves szinten mintegy 60 millió Ft-os forgalmat ért el.

A felperes 1996 óta tőzsdézett, volt rálátása és tapasztalata az értékpapírokkal való kereskedésre. A felek között rendszeres gyakorlatnak számított, hogy a felperes ún. day-trade megbízásokat adott árfolyamnyereség realizálása céljából az alperes ügynökének. Az ilyen ügyletek esetén a megbízónak csak az érintett részvények napon belüli lehetséges árfolyamváltozásának kockázatát kellett finanszíroznia. A kockázat fedezetéül a felperes számláin lévő pénz, értékpapír vagy befizetés szolgált, napon túli kockázatokra az alperes nem nyújtott hitelt. 2009 januárja előtt két alkalommal történt meg, hogy nem volt célszerű a day-trade céljából megnyitott pozíciót napon belül lezárni, s ezekben az esetekben a felperes a határidős ügyletté történő átalakítás mellett döntött.

Határidős ügylet esetén az ügyletkötés kisebb költségekkel járt, mert ilyenkor csak az ún. alapletétet, valamint az aktuális árfolyamváltozásnak megfelelő változó letétet kellett fedezetül biztosítani - a veszteséges pozícióból eredő kárt nem kell realizálni -, azonban ez az ügylettípus a piac változásától függően jelentős kockázatot hordoz.

2009. január 12-én 2.200 db O. részvény megvásárlására került sor, eredetileg day-trade ügylet céljából, de mivel a nap végére esett a részvény értéke, és a felperes a veszteséget nem kívánta realizálni, ezért a L.Z.-nal történt konzultációt követően úgy döntött, hogy az O. részvényeket a Budapesti Értéktőzsde szabványosított határidős kereskedésében határidőre eladja. A felperes és L.Z.- 2009. január 19. és február 26. között legalább 11 telefonbeszélgetést folytatott, amit az alperes rögzített. E beszélgetések a határidős nyitott pozíció kezeléséről, s ezen belül a pozíció fenntartásához szükséges fedezet biztosításának mikéntjéről szóltak. A telefonbeszélgetésekből is megállapítható, hogy a felperest jelentős veszteség érte.

A felperes 2009. március 20-án a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez fordult azzal, hogy az ügynök félretájékoztatta, üzletileg megtévesztette, a PSZÁF a vizsgálatot 2009. szeptember 19-én lezárta, mert nem merült fel további intézkedés szükségessége.

A felperes 2011. június 8-án nyújtotta be keresetét a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbírósághoz, és kártérítés címén kérte elsődlegesen az alperes kötelezését 1.500.000 Ft megfizetésére, másodlagosan pedig ilyen értékű O. részvény kiadására. Állította, hogy 2009. január 15-én - a további áresést tapasztalva - a papírok eladására adott megbízást, de nem tudta azt igazolni, hogy az O. részvények eladására vonatkozó utasításai pontosan milyen módon és tartalommal jöttek létre. A bróker értesítése nyomán 2009. január 16-án tudta meg, hogy az eladási megbízása nem teljesült, a papírok még mindig a számláján vannak.

A választottbírósági alperes kérte a kereset elutasítását arra hivatkozva, hogy nem követett el jogellenes magatartást.

A Választottbíróság 10/2011. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az ítéletben megállapította, hogy az alperes nem tudta a bíróság elé tárni a vizsgált időszakra (2009. január 15.) vonatkozó telefonbeszélgetéseket, a PSZÁF ezért az alperest felhívta a jogszabályok maradéktalan betartására. A Választottbíróság álláspontja szerint azonban önmagában az adatok rögzítésére és tárolására vonatkozó kötelezettség megsértése - eljárási szempontból - nem eredményezi a bizonyítási teher megfordulását. A felvételek hiánya esetén is a felperest terheli annak bizonyítása, hogy adott-e, illetve milyen tartalommal adott megbízást az alperesnek, továbbá az, hogy az alperes kártérítési felelősségének megállapításához szükséges törvényi feltételek fennállnak-e. Álláspontja szerint az alperesnek ez a mulasztása anyagi jogilag nincs okozati összefüggésben a felperes oldalán bekövetkezett kárral, így erre a mulasztásra a kártérítési felelősség nem alapozható.

A felperes nem tudta igazolni azt az állítását, hogy az értékpapírok eladására adott megbízást, továbbá, hogy az eladásra vonatkozó utasításai pontosan milyen módon és tartalommal jöttek létre.

Az alperes tagadta a felperes eladásra vonatkozó utasítását és arra hivatkozott, hogy a határidős eladási ügyletté való átalakítás teljesen megfelelt a felperes szándékának és a felek közötti korábbi gyakorlatnak.

A Választottbíróság bizonyítékként értékelte a tanúként meghallgatott **L.Z.** vallomását, a telefonbeszélgetésekről készült szöveget, amelyeket a felperes valósnak ismert el azzal, hogy azok a per tárgyát képező kötések után hangzottak el. Megállapította, hogy a telefonbeszélgetésekben egyetlen szó sem hangzott el arról, hogy a felperes kifogásolta volna az alperes részvényekkel kapcsolatos eljárását, ami a felperes által állított esetben életszerűtlen.

Értékelte azt is, hogy a felperesnek 2009. január 16-tól kezdődően lehetősége lett volna a veszteséget okozó pozíció csökkentésére vagy teljes likvidálására, s ez - amennyiben az alperes valóban jogsértő módon nem teljesítette a felperes megbízását - a felperesnek kötelezettsége lett volna a károk enyhítése érdekében. A felperes a kár mértékét sem bizonyította, mert nem ismert, hogy a pozíciók végül milyen eredménnyel zárultak.

A felperes keresetében kérte a választottbírósági ítélet érvénytelenítését és az alperes perköltségben való marasztalását. Elsődleges kereseti kérelmét a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 55. § (1) bekezdése e) pontjára, másodlagos keresetét az 55. § (2) bekezdés b) pontjára alapította. A közrendbe ütközésre vonatkozó kereseti kérelmét azzal indokolta, hogy a Választottbíróság az eljárás során nem vizsgálta teljeskörűen a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve azok

hiányát. Ez sérti az Alaptörvény pártatlan és igazságos eljárásra vonatkozó XXVIII. cikkét. Álláspontja szerint az alperes által benyújtott hangfelvételek hiányossága egyoldalú és aggályos, annak elfogadását a Választottbíróság nem indokolta meg.

Az alperes kérte a kereset elutasítását.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. A közrendbe ütközésre alapított kereseti kérelem tekintetében kifejtette, hogy a választottbírósági ítélet érvénytelenítésére irányuló perben a polgári bíróság a Választottbíróság ítéletét érdemben nem bírálhatja felül, nem foglalhat állást abban, hogy a Választottbíróság az anyagi- és eljárásjogi szabályok helyes alkalmazásával hozta-e meg a döntését, ezért a bíróság a felperes keresetének a bizonyítékok mérlegelése körébe eső kifogásaival nem foglalkozott.

A választottbírósági ítélet akkor ütközik a közrendbe, ha olyan megállapítást tesz, vagy olyan jogkövetkezményt alkalmaz, amely a felek szerződéses jogviszonyán túlmutat és a közösségre kiható, nem kívánatos következményekkel jár, megingatva a közösségnek a közjó, a közérkölc és a jogrend által feltételezett rendhez fűződő bizalmát. A választottbírósági ítélet nem tartalmaz ilyen megállapítást. A felek közötti jogvitában bírálta el azt a kérdést, hogy a hangfelvételek hiánya megfordítja-e a bizonyításai terhet, mérlegelte a rendelkezésre álló egyéb adatokat, és megállapította, hogy a felperes az alperes kártérítési felelősségéhez szükséges törvényi tényállási elemeket nem bizonyította, ezért az ítélet nem közrendbe ütköző.

A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a választottbírósági ítélet érvénytelenítését. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 3. § (3) bekezdésébe, 164. § (1) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe, 220. § (1) bekezdés d) pontjába, 221. § (1) bekezdésének második fordulatába, valamint a Vbt. 55. § (2) bekezdés b) pontjába ütközik.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet hiányos és félrevezető tényállást tartalmaz. Az érvénytelenségi ok fennállásának alátámasztására szolgáló bizonyítékot nem bírálta el, nem volt abban a helyzetben, hogy megállapítsa az ügy valós tényállását és abból helyes következtetésre jusson, ugyanis nem volt meg a perdöntő felvétel. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok egybevetése és összességükben való értékelése során nyilvánvalóan helytelen, kirívóan okszerűtlen, logikailag ellentmondó következtetésekre jutott.

Hivatkozott arra, hogy saját felróható magatartására előnyök

szerzése végett senki nem hivatkozhat.

Elemelve a választottbíróági ítéletnek a bizonyítékok értékelésére vonatkozó részét állította, hogy a bíróság olyan jogkövetkezményt alkalmaz vele szemben, amely a szerződéses jogviszonyán túlmutat és a közösségre kiható, nem kívánatos következményekkel jár, megingatva a közösségnek a közjó, a közérkölc és a jogrend által feltételezett rendhez fűződő bizalmát. Ezt azzal támasztotta alá, hogy jelentős számban kötnek hasonló típusú megbízási szerződéseket, és ha törvényi kötelezettség ellenére a szolgáltatók nem rögzítik/tárolják/szolgáltatják a perben a releváns adatokat, akkor a bizonyításra kötelezett fél azt nem tudja bizonyítani.

Utalva az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkére, részletesen kifejtette álláspontját a közrend tartalmára vonatkozóan. Kiemelte, hogy nem a bizonyítékok felülmérlegelését kérte a bíróságtól, hanem annak megállapítását, hogy a választottbíróknak az eljárás során tanúsított magatartása alapján meghozott ítélete ütközik a közrendbe. Nemcsak az ítélet, hanem a Választottbíróóság eljárása önmagában is közrendbe ütközik a fogyasztói jogok figyelmen kívül hagyása mellett a bizonyítási teher megfordítása, valamint az ügy előadhatóságának sérelme miatt. Súlyosan közrendbe ütközik az - a fogyasztói minőségre tekintettel -, hogy a Választottbíróóság nem fordította meg a bizonyítási terhet.

A fogyasztóvédelmi jog rendelkezéseit és a tisztességes, pártatlan eljáráshoz fűződő jogot figyelembe kívül hagyva akadályozta meg a Választottbíróóság a felperes jogérvényesítését azzal, hogy a felperes által előadott bizonyítékot a döntéshozatala során figyelmen kívül hagyta. Ez sérti az Alaptörvény M. cikk (2) bekezdését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását. Részletesen kifejtette álláspontját a közrend fogalmával, megsértésével kapcsolatban és állította, hogy a felperes a közrend sérelmére való hivatkozással valójában a választottbíróági ítélet felülbírálatát kívánja elérni.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján és megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelemben állított jogszabálysértések nem valósultak meg.

A Kúria elsőként megállapította, hogy a felperes a fogyasztói jogok és az ügy előadhatóságának sérelmére csak a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott. A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati jellegéből következően azonban a felülvizsgálati eljárásban olyan új körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya, nem lehet hivatkozni. A Kúria ezért a felperes fenti körben kifejtett érvelését a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálhatta [Pp. 270. § (2) bekezdés].

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Vbt. 55. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés megsértését állította, ezért a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, helytállónan jutott-e a bíróság jogerős ítéletében arra a jogi következtetésre, hogy a Választottbíróság ítélete nem sértette meg a közrendet.

A Kúria egyetért a jogerős ítéletben kifejtett azzal az állásponttal, mely szerint az állam bírósága nem bírálhatja felül, hogy a Választottbíróság hogyan értékelte a bizonyítékokat, melyeket vett figyelembe és melyeket rekesztett ki az értékelésből. A közrendbe ütközés megvalósulásához - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállónan kifejtette - olyan súlyú megállapítást, vagy jogkövetkezmény alkalmazását kell a választottbírósági ítéletnek tartalmaznia, amely a felek szerződéses jogviszonyán túlmutat és a közösségre kiható, nem kívánatos következményekkel jár, megingatva a közösségnek a közjó, a közerkölcs és a jogrend által feltételezett rendhez fűződő bizalmát.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a választottbírósági eljárás adatai alapján ilyen következményeket nem észlelt. A felperes által hivatkozott az a körülmény, hogy a felperes ügyleteihez hasonló tőzsdei befektetések körében a telefonon adott megbízási szerződések elterjedtek, önmagában nem alapozza meg a perben vizsgált választottbírósági ítélet közrendbe ütközésének megállapítását.

A Választottbíróság részletes indokát adta annak, hogy a kérdéses telefonbeszélgetés dokumentációjának hiányában, mely bizonyítékok értékelésével hozta meg a kártérítési keresetet elutasító döntését. Ez a döntés nem mutat túl a felek szerződéses viszonyán és nem sérti a jogrendet.

A kifejtett indokokra tekintettel a felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely az alperes jogi képviselőjével felmerült jogtanácsosi munkadíjból áll. A munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperes a felülvizsgálattal felmerült költségét maga köteles viselni.

Budapest, 2014. december 16.

dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Csóke Andrea s.k. előadó bíró, dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül: